

ELŐFIZETESI ÁR:

Helyben:
Egy hóra . . . . . 35 kr. (70 fillér)
Három hóra . . . . . 1 ft. (2 kor. — fillér)
Videkre postán:
Egy hónapra . . . . . 65 kr. (1 kor. 30 fill.)
Három hóra . . . . . 2 ft. (4 kor.)
Hat hóra . . . . . 4 ft. (8 kor.)

ELŐRE

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Zoldfa-utca 32. szám.
Zoldfa-utca és Nagypiac-tér sarkán.

Felolós szerkesztő:

KUN BÉLA.

Orvosok sztrájkja. — Gyermek tolvajbanda.

Felelelt a darabant-korszak.

Merénylet az autonomia ellen.

Glac Antal — örszem(telek)kedik.
Nagyvárad, szept. 26.

(Saját tudósítónktól.)
Nagyvárad város és Bihar megye tulipános főispánja fészkelődik.
A városházán már megmutatta, mit ér előtte az autonomia. Most a megye házában kezdi. Nap-nap után kibocsát egy-egy rendeletet. Szépen megszerkesztve ezreli szelnek küz ködd agyának hazafias reformjait. Mit neki a törvény rendelkezése, a megvénye úgy is megnyirbált autonómiaja.

Ő a főispán, a kíváncsi főispán.

Ma ismét megszült egy kínos, hosszú ukázt. Intezte pedig azt a megye alispánjához. A vármegye allandó választmányának ügyrendje. Törvénytelen rossz, mondja az ukáz. Miért? csupán és egyszerűen csak azért mertszakosztályokban tárgyalja a közgyűlési ügyeket, itt pedig nem a főispán elnököl. Oh mi lesz a vármegyével, ha nem a főispán elnököl a szakosztályokban, mint ő rázza meg az elnöki csengőt? Mivel mutatja meg hogy ért a közizgatáshoz? Igaz, hogy 20 éve ez a gyakorlat. De hát most új éra nyílt meg, a főispán fel van tulipánozva.

Meg kell változtatni az ügyrendet, még ha a törvény rendelkezését is fel, mert a főispán úgy akarja, mert ő a nemzeti kormány bizalmasa. Az ő szava pedig több, mint minden törvény, minden autonomia. Megdöbbentő naivitással elkövetelté botlásait csendes mosolyval nézték eddig a városnál a megyén. Ő ezt batoritásnak vette. Elő az újabb reformokkal! Haraj minél több és minél hülyébbi reformot Biharorságnak. Sütba

mindenkinek, a mi régi — ezt mondjuk mi is — de ha jó is, ha törvényes is, — maradjon ilyen ez az újabb rendelet is. A szakosztályok eddigi tárgyalási módja célszerű is, törvényes is. De egy hibája van, a főispánnak nem lehet szava az ügyek tárgyalásához. Ez nem jól van. Neki elnökölni kell és elnökölni kell, ha a vármegye belepukkad is. Meg kell változtatni az ügyrendet, mert más-kép, hogy ellenőrizhessu a hivatalos örszem az ügyek mentét baklövésével és bottalásaival. Hogy ez a parancs az autonómiát sérti? Kibővödik azzal! Nem eléggé respektálja a főispán legújabb stílu gyakorlata az autonómiát? Hisz azok után a dörgedelmes kifakadások után, az ügyrend a törvénnyel összhangba hozandó s ehhez képest megváltoztatandó, oly sinán, udvariasan fejeződik pedig az új reformbill: „felkérnem alispán urat, hogy ez iránt a kedvezményezett lépeket megtenni sziveskedjék.”

Mi nem vagyunk barátai a deszentrizvármegyének De a mai silány autonómiát is felftve örizzük. Nem tihérjük, hogy egy ember, kinek a sors csak hivatalosan volt, csupán feltűnési viszketezből fojton intézkedjen és mindig csak intézkedjék. És intézkedéseivel, melyeket sokszor még kíváncsiság is vezet, főnkregeyen egy oly intézmenyt, mely az általános titkos választójog napfénye mellett új Magyarországnak egyik hatalmas előkészítője teend Ha a vármegye házában nem akad ember ki az autonomia tépedesőjét, kellő elbánásban képesítve. Mi mindig résen leszünk és irlgalmatlanul lelepezzük és tamadni fogjuk az az embert, ki elég könnyelműen két törvényhatóság élére helyeztetelt a nélkül, a közizgatás elemeiből kellő oktatást nyerhetett volna

Egyenlő mérteket!

A kupaktanács okvetlenkedik.

Csak a kormányárnak szabad.

A tanácsnak nem kell választójog.
Nagyvárad, szept. 26.

(Saját tudósítónktól.)
Még mindig vannak, még mindig köllögnak Nagyváradon a fejlődő demokrácia eme városában olyan emberek, akiknek borsódáka hátuk, ha meghallják eszt; általános, titkos választójog.

Nem a becsatagoló deszentrizvármegye alatt, nem is a papokat, hisz a fejlődés lokomotivja ezt a két osztályt ugyis előléri maga előtt, hanem vannak még, akik a papi konyhák sötétjég kosztján táplálkozába gyököcként húzódnak be a konzervatívizm us odvába a demokrácia fogalmára edd. Nagyvárad város tanácsa eddigéig nem mutatnagsát egyszében ilyenek, s ma sem mondható el róla. Vannak azonban közöttük egy páran, akiknek szeméire ráborult a maradáság áthatlan sűrű ködöttyöla s felvonnak az odvas bagoly tornyokba, mintha így kikérülhetnék a fejlődés sóprét, tisztító szélét.

Szinte várja, áhítozta az ember ezt a tisztító sóprét, amikor olyan csetekről hall, mint a mielőről értesít tudósítók a városi tanács ma délelőt tartott ülésebn. Az eset részleteit tudósítók a következőkben ismerteti:

A nagyváradai szociáldemokráta párti tudvalegileg nagy népgyűlést tart október hetedikén az általános, titkos választójog érdekében. A népgyűlés helyéül a thölzött laktnya udvart szemelték ki s ennek átengedése végett kérészt adtak be a városi tanácshoz.

A tanács mai ülésén tárgyalta a kérészt, melyet Gerő Ármín rendfőnökpártny teljesíthetőknek véleményezett. Előallott azonban elkök. K. Komlóssy József, a bötűfejű városi tanácsos, aki borzadézik a választójog általánosításának halatára is, s azzal a nevetésges ürügyével, hogy az esetben akadályozva volna a thölzöltség a kvonómiaiban, ajánlotta a kérészt elutasításra.

Hába biztosította Gerő Ármín főkapitány a tanácsot arról, hogy a felhozott ürügy képtelen, mert a népgyűlés nem akadályozza a thölzöltséget esetleges munkájában a klerikálizmus konyhájának sötétjégkosztján hiszt városi tanácsos indítványára a tanács elutasította a kérészt.

Eddig az eset, melyet sokkal felháborítóbbá tesz az a körülmény, hogy nem egyelőben engedte meg a városi tanács Darabás Bélaának, hogy a kormánypárt választói előtt programbeszédet tartson a thölzött laktnya udvartán. Tehát csak a kormány pártjának szabad? Vagy csak a munkásoknak és az általános választójog titkói hiteinek nem szabad? Megnyugtathatjuk Komlóssy tanácsos urat. Van az általános választói jog hívei között is annyi előkelő társadalmi állású férfi, mint a személyi mobhoz tartozó klerikálusok ott ordítottak a kormányán, ilyen pedig sok volt ott — több, mint a mennyit gondol a miéyen tisztelt kupaktanács.

A kiskereskedők a főispán ellen.

Titkos rendelet a szövetkezetekről.

Glac a klerikálizmus szolgáltatóban.
Nagyvárad, szept. 26.

(Saját tudósítónktól.)
A nagyvárad és bihar megyei kiskereskedők társulata ma délután három órakor, Kosuth Lajos utcai egyesületünkben népes nagygyűlést tartott. A nagygyűlés napirendjére egyelőt tárgya, állásfoglalás a szövetkezeti mozgalommal szemben volt kihívva. Foglalkoztak a főispán illetőleg a kormány titkos rendeleteivel, amelyekkel egy egész társadalmi osztály, a kiskereskedői osztály existenciájára törnek, amikor a szövetkezeti oszme propagálásával a klerikálizmus malimára hajtják a vizet.

A gyűlés lefolyása eleinte higgadt volt, amit azonban a főispán és érdektársai nevével említette a szónok, kitörtek az elfojtott szenvedélyek és elkecserelett a közgyűlés, a véle és más legkevésbé sem hűzögő kiáltásokkal méltányolták politikájukat.

A gyűlésen egyébként a következők történtek:
A társulat elnöke Rosinger Jakab megnyitja az ülést. Beszédében foglalkozik a kiskereskedők mindinkább rosszabbodó helyzetével, ezernyi bajjal. A sok adó, a nagykiskereskedők s a nehéz megélhetési viszonyok a romlásba kergetik a kiskereskedő osztályt. Mindezekhez járult a főispán illetve a kormány szociálpolitikája,

Megérkeztek

az összes ősi ujdonságok, rendkívül nagy választékban és a legolcsóbb árak mellett.

Megérkeztek

a Smyrna ujdonságok a perza és szörme törökszőnyegek és óriási mennyiségben. 706 6-5.

Ifj. KOHN SÁMUEL Aruháza, NAGYVÁRAD.

amely egyenesen koldusbotot ad kezükbe. Foglalkozik ezután a főispán kétszáz pénypogánytörvény előadásával. Amikor a kiskereskedők közdöntésig tisztelgették nála, akkor méltóságos szavakkal dicseré a kiskereskedők „hazafias” működését és mindent megígért számukra. Titokban azonban a főispán ur ő méltósága rendelkezéseket bocsájt ki a kiskereskedők osztály megmozdítására. Réparancsot a titkos rendelkezések állításainak íel, szövegeketek, amelyek nem már nem egy szegény ember, nem egy kiskereskedő lett az áldozata. Jó polgárok. Jó hazafiak vagyunk, szől az elnök gunyosan, ha addónk, de amikor megélhetésünkről van szó, akkor a főispán és az egész kormányhatály ellenünk tör.

Majd Lengyel Zsigmond dr. veszi át a szót. A szövegeket eszmé hűveivel polemizál. Számos állveket: tönkre tett a rossz kezelés, a számos visszalépés, a klinikális, magán-szervezet.

És há máz szövegeketek léte-sitenek, ám ne létesítse azt a kormányhatályom a maga szerveivel e ne létesítse különösen az adózó kis-kereskedők képvisrel adójától.

Végül felolvassa a következő határozati javaslatot, amelyet egyhangu lelkesedéssel fogadnak el.

A határozati javaslat it követ-kezik.

Mondja ki a nagygyűlés, hogy a kormányhatály a fogyasztási szövegeketek szaporítására irányuló ténykedését az állampolgárok azon osztályá ellen intézett társadalmak tekémi, mely a körzetek viselésében erejök felül és más társadalmi osztályokhoz viszonyítva aránytalanul vesz részt, ez arien tiltakozás és egyben a léte-sitentiájukban fenyegetett állampolgárok érdekeit megvédeni céljából a kereskedelmi kormányhatály felhatalmazást karnaról és kereskedelmi egyesületekhez azon kérelemmel küldi meg, hogy a megindított mozgalmat haszon tartamú feliratké tojlesztése útján támogassa. Határozza el a nagygyűlés, hogy elfogadják álláspontja hatályosabb megvívása érdekében országos tiltakozó nagygyűlést tart sükégesnek és ennek szervezése végett az Országos Magyar Kereskedelmi egyesület önkéntességel megkeresi. Végre fejezze ki a nagygyűlés a közzétételét a sajtóközö, valamint azon liberális napilapok irán-nyában, amelyek a kereskedők ügyét öny nemess önzetlenséggel felkarolják és kérje ki azok további pártfogását.

A határozati javaslat elfogadása után, egy felszólaló indítványozta, hogy előbb tiszteljeen az egyesület a főispánnál.

A felszólalót azonban egyhangu-lag lehurrogták és Lengyel Zsig-mond dr. álláspontját magukévá tették. Lengyel Zsigmond dr. ugyanis a következőket mondotta: Mi a

főispánhoz nem megyünk, a főispán csak kreatúra ki a kormányhatály. Ő csak szócsové a felsőbb hatalomnak. A főispán nem mondhat egyebet, mint fraziológát, ha ugyan nem gom-rombaságokból foglaj máj bennünk, amit tette ezt Polád János Géza (Abcug! Gyálzat! Le vele! Gamber.) a budapesti kereskedelmi és iparkamarával, az ország első kamarájával.

Emután a nagygyűlés Polányi és a főispán abcugolásával végt ért.

Orvosok sztrájkja.

Csak az első segély fogják nyújtani.

A nagyváradai orvosok gyűlése.

Nagyvárad, szept. 26.

(Saját tudósítónktól.)

Ha a kormány sérelmeiket nem orvosolja, ha az ellenük tervezett menyérletet vissza nem vonja, akkor belépnek a legelső munkásszervezethez, belépnek a kömvégek közé s velük, az ő főgyógyezékek fogok küldémi, sorjájkolmi, bojkottálni, mert ezzel a kormányhatály ellen nem csak ilyen eszközökkel lehet eredményt elérni. Ezek a komoly szavak hangzottak el ma délután az orvosösszevétel rendezéssel közgyűlésén, lime a társadalmak legelőkelőbb osztályában, az orvosok karosa is mutatkozott a szervezkedés csirái.

A közgyűlés előzményeiről és lefolyásáról a következő részletes tudósításban számol be munkatársunk:

Ismeretes, hogy a kormány törvényjavaslatot készített a munkás betegsegélyezés reformjáról. A javaslat súlyosan sérti a munkások érdekeit. De nincs megelégedés veie a munkálattól maga se, hasonlóképen elégedetlen az orvosok kar. Ama sérelmek elien, amelyek az orvosok kárt dennek, legelőkelőbb az aradi orvosok indítottak mozgalmat. Az aradiak mozgalmához csatlakoztak ma az országosvárosi nagyváradai főköja.

A folyó hó tizenötödikén tartott választmányi ülésükön ugyanis megbeszélés az érdekelteket megégyelő örvosokat, hogy beszéljék meg egymás között a kormány reformjáról szemben álláspontjukat és megbeszélésük eredményét terjesszék a mára egy-behívott közgyűlés elé, amely azután határozati fog a kérdésben. A beteg-sztrájt előlévőket én meg itt és itt és körülbelül tíz pontba foglalták össze azokat a sérelmeket, amelyek az orvosok gazdasági érdekeit sértik.

Ez a tíz pont volt a mai közgyűlés napirendjén. A közgyűlés Borsóthy Ákos dr. nyitotta meg és felkérte a titkár Ilármna Armándt, hogy terjessze elő a betegsegély orvosok sérelmeit. Az előterjesztés felolvasása után a közgyűlés egyhangylag magévá tette a felsorolt sérelmeket és elhatározta, hogy azok orvoslása céljából a Budapest, hgy október elsőjén tartandó orvos kongresszuson két taggal, Szőlősy Ernő és Altman Jakab doktorokkal képviselteti magát, hogy ott szóvá tegyék ügyüket.

Ezek után a titkár előterjesztette a határozati javaslatot, amely magában foglalja a betegsegélyező pénz-társas orvostám sérelmeit s azzal a szigorú utasítással látja el kiküldöttjeit, hogy az esetben ha a kormány a javaslat em részét nem rektifikálja, propagálják a betegsegélyező pénz-társas rakkal szemben a bojkottot. Ezzé pedig annyit je-lent, hogy orvosai eskü-jöknél fogva az első se-gélyt ugyan megadják, de azontúl nem gyógy-kezelik a beteg tagokat, komolyan lehet attól, tartani, hogy az orvosok kijelentenek lesznek nyegezteiket beváltani és akkor ez az ügyis ezer sebből vérző ország be-leszpusztul a betegségek rothasztó mi-zamába.

Gyermek tolvajbánda.

A nyomor áldozatai.

Az ültetváladonosok veszedelme.

Nagyvárad, szept. 26.

(Saját tudósítónktól.)

Az utca partban Nagyváradon is lehet látni rongyos elülött gyerme-keket. Van törvény az általános kö-zelőz népoktatásról, vannak minisz-teri rendeletek, csak iskola nincs elegendő, csak ingyenes népoktatás sincsen. Ezek után lehet most jaj-gatni az erkölcök zülléséről, mert van ok rá, amit mutatják az alább közöltek is, melyekben egy gyerme-kekből összeverődött tolvajbánda üzemeliről számol be tudósítók:

A rendőrségnek napok óta van tudomása arról, hogy Nagyváradon egy jól szervezett tolvajbánda garz-dálkodik, a különböző ültetváladono-sokat károsítja. Sokáig kutattak utánuk, de nem sikerült léleprészni a csirkelököket.

A huszonegyedikén Hant Frigyes Kossuth Lajos utcai ügy-kereskedő csapat emelt a rendőrség-en, hogy üzletének főköjából négy-öt kis gyermeknél ürügye alatt kilopott. A rendőrség sejtette, hogy itt is ugyanazon kezek működték, amelyek máz több kereskedőt meg-károsítottak. Rögtön megindították a nyomozatot, s kiderült, hogy a lopás tettesei Nyárád Lajos nyolc éves, Nyárád J. Erzsébet tíz éves, Viatórisz Mariska hét éves, Viatórisz Firoka tíz éves és Tóth Juliánna tizenegyes gyer-mekek voltak. A vallás során ki-tínt, hogy a gyermekek tolvajbánda módjára voltak szervezkedve s rendszeren fosztogatták az üzleteket. Ezidőig a következő tolvajbánda vallozták be:

A napokban Öregy Gottlieb Mórnd Lovass utca 13. számú sa-tócs-üzletlél hat koronát, hetteket ezeltől ugyanonnan kilenc koronát loptak el. Megszállhatatlan lopták ismertek be a gyermekek, de az sa-tek nagy száma miatt nem tudták megnevezni a károsokat.

Rémei voltak a vásáros bódék előtt álló s a villamos vasuton utazó közönségnek s loptasikat a legna-gyobb vakmerőséggel vitték véghez. A gyermekeket letartóztatták.

Lassabban Köhnök!...

Nem kell több zsidó!...

Újbó! búzik a realiskolában.

Nagyvárad, szept. 26.

(Saját tudósítónktól.) A nagyvárad realiskolája botrányos hangos volt egyidőben az egész ország. J. Stauber József igazgató ur, ha nem tudta híresé tenni ne-vét a tudományos munkálkodása ál-tal, hírhedt lett a botrányok útján. Róla, az ő hírességéről szentelt egy időben tömött hasábkövek kereszttel az egész ország sőt foglalkozá-sokat nyújtott ő híressége a büntető járásbírósnak is.

Illyen nagy hírű és sokat tár-gyalvt ember, hogy is tudhatná né-külöznit azt a gyönyörűséget, hogy nevént nyomtatva láttassa. Néki be-szedtetnie kell önnagáról féltedelmét, nehogy még híressége tartósá vál-dás az ő magas személyisége iránt. Botrány, botrány tehát, hogy sorba állveken az ölemetűk s sorokból kifordulóddék az ő neve körül egy kistörténet, melyről lime ismét gondos-kodott Stauber József igazgató ur.

Nemrégiben kapták a hivatalos lap, hogy a közoktatásügyi minis-ter a realiskola hiányos tanári karának kiegészítését végett Szilas László okleveles közoktatási tanárt kinöve-tte a nagyvárad realiskolára egyik tanácskére. A fiatal ember kineve-zését nagy sokasággal fogad-ták mindentel, ánde volt és van neki egy végzetés hibája, aminek ő maga ugyan legkevésbé sem oka, de hát Stauber igazgató ur szemében egyszerűen lehetetlen volt e hibája folytán. Ö ugyanis, ahog a nemzetiségbe tartozik, mely társi jégű idősébe vissza tudja sok óvón keresztül vezetni a családját, de a sorrendből kitűnik, hogy a Köhnök felekezethez tartozik. Szó-val zsidó a fiatal tanár s ezek után lehetett bármily nagy tudása is, Stauber igazgató ur szemében lehetet-lenül válott.

A kinevezés halatára bizonytal felbúszult az igazgató ur. — s mint beavattott helyről sikerült magud-nunk — elhatározta, hogy megakad-ályozza a fiatal ember Nagyváradra jövetelét.

Lassabban Köhnök kidáltással le-ült előzetesen máz s panaszos elő-terjesztést küldött Apponyi Al-bert közoktatásügyi miniszterhez. Elmondta, hogy a realiskola a nagyvárad társadalmi körök fölfogása miatt nem bír meg még egy zsidó tanárt s kérte, hogy helyezzeék aktholva Szilas Lászlót, csak Nagyváradra ne.

A javaslat neveljének nem ta-lált sikert félreke az ő síráma s zsidó terjeszkedéséről. Apponyi Albert megbátta könyömmel tetté, melylyel egy zsidót tanárrá nevezett ki, s ezzel vezélyeztette az ő kedve-re, a közoktatás nevelésnek meg-változtatását. Hátrón nap múlva meg-történt az intézkedés. A minisz-ter Stauber igazgatót fel-terjesztése alapján Szilas Lászlót, mellett még új állást elfogalhatta volna, Nagyvárad-ról Lőcsére helyezte át.

Hatóságilag engedélyezett vegelésés

Kassovitz Fülöpnél

a Szilafu-utóban, Heimann Lipót és a Párisi nagy áruház között.

Üzlet felosztás, mint az összes raktáron levő FÉRFI- FIU és GYERMEK ruhák, valamint lábszákok, városi és utazó bundák minden elfogadható árban kerülnek eladásra. Kérem a vevőközönség szives meggyőződését.

A berendezés olcsón eladó. 20 6-10

A gyengébbek kedvéért meg kell jegyeznünk, hogy ez az intézkedés nem 1706-ban, hanem 1906-ban történt, a lassabban Kórhok jelszavának diadalmaszkodása idején.

Két bíró botránja.

Miért rossz a közigazgatás.

Homályos foltok a multban.

Nagyvárad, szept. 26. (Saját tudósítónktól.)
Akinek egyszer volt valami ügyes-bajos dolga a közigazgatásnál, annak nem szükséges megvárni azokat a visszaéléseket, amelyekket ott lepdten nyomron elkövetnek. Mindenképp tudja, hogy a vármegyekézdán legtöbb dolga a fejelemi ügyek referenciáinak akad, a hogy mi ennek a mélyebben fekvő oka, azt mutatja a közigazgatási bíróságnak két ítélete, mely ma érkezett meg Biharvármegyéhez. Az eljárás előzményeit következőekben ismertetjük tudósítónk:

Sárszeg biharmegyei közösgében P a p fegyvert választotta meg a falu bírónak. A választás ellen F ú r t ö s Lőrinc odavall lakos felelőbbséget jelentett be, kérvé a választás megsemmisítését. A felelőbbsézt azzal indokolta, hogy a bíró még közösgéi pénztáros korában az általa befizetett adópénzeket eliskasztotta a ezért ő már régebben felelőbbséget tett elene. A vármegyén meg is indították a fejelemi vizsgálatot a jelenlegi bíró ellen, akinek megválasztását épen ezért nem tartja megengedhetőnek, bármennyire is akarja azt a járás főszolgabírája.

A másik hasonló esett Kaszód közösgében történt, ahol egy szintén rovvott mult embert Pakse Vaszhelt választották bírónak, aki ellen törvény és szabályellenes eszlekmény miatt több rendbeli fejelemi eljárás indították. Mindkét ügy a közigazgatási bíróság elé került s az ítéletben kimondották, hogy a fejelemi eljárás nem teszi ezeket az embereket képtelenné a közszolgálatra.

Ime, ilyenek a közviszonyok Biharvármegyében ezért van legtöbb dolga a vármegyehézdán a fejelemi ügyek referenciáinak.

Üdv! Füstös!

Keoskeményít követője.

Róza Gábor levelet irt Pestre.

Nagyvárad, szept. 26. (Telefon tudósítás.)
Kilenc lételet annál nagy felindulást kellett egy ezennelán kiszorít és végrehajtott siklászat. A Horoz M. L. és társai körüti nagykereskedőség egyik gyakornokával nyegvenezern koronát küldött egy dorontya-utcai bankba. A gyakornok csak kísérő volt, a pénzt Róza Gábor

a cég egyik szolgálója vitte s megszókött vele.

Délőltől tíz órákor történt ez és bár délben a rendőrség már tudomásánl hír a vakmerő siklászatról, Róza Gábornak és testvérének, aki az állami telephelyeknél a szolgálók minőségben alkalmazásában, teljesen nyoma veszett.

A rendőrségben sokáig azt hitték, hogy Róza Gábor itt rejőzik a fővárosban, a megkérősiótt cég 5000 koronás jutalmat tűzött ki annak részére, aki a rendőrséget nyomra vezet.

Ezt a sziveságet most megiette a rendőrségnek Haderer Antal borhály, aki Elemér-utca 3-ik szám alatt lakik. Haderer néhány nappal ezeltő egy képes leveletápot kapott Montrealból (Amerika, Kanada tartomány), amelyen semmi más írás a montreali látkép alatt nem volt, csak ez: „Üdv. Füstös!”

Füstös pedig Róza Gábornak volt cimborái köztől a becsőz neve. A rendőrségben különben is megállapították, hogy a címzés és aláírás Róza Gábor írás. Róza Gábor a szarzi szerencsésben kikerzett Montrealba, ahol állítólag néhány hónapjal ezeltő Kecskemélyt is látta, amint ezt annak idején még Borsai tanácsos külsőbe a saját muksáival.

A rendőrség megelt minden indokolást, hogy Róza Gábor — ha lelet — kére kerítés.

HIREK.

* Az iparoktatásügyi bizottság ülése. Az iparoktatásügyi bizottság ma délután ülést tartott a városnál bizottsági termében R a j g á n y városi főszámvévő elnöklete alatt folyt le az ülés, melyen az előző javaslata alapján gondoskodtak a tanörök új beosztásáról. Ennek elintézése után a rövid ideig tartó bizottsági ülés véget ért.

* Jövahgyták a kamarai választásokat. Az oly nagy sajjal megeietett kamarai választások körül folytatott harcoknak ma teljesen vége szakadt. A kereskedelemlügyi miniszter ma leiratban tudatja a városi tanácssal, hogy a választásokat jövahgytja s a választmány ezektőlán megalkulhat.

* Miox, panama? Közösgéj Jo zsef főmérnök neurég kérte a tanácsot, hogy a gránitbányaközelök de főleg a Szatoroszei utcai burkolat javítására engedélyezzen tízezer db. gránitkőszállítását. Ezzel kapcsolatban jelentette, hogy a szükösgököt a kissébesi bányákból már megrendelte még pedig a réghelt képges okokkal olecsóbb ár. A tanács azonban elutasította a főmérnök javaslatát utalva arra, hogy a nagy megrendeléseket verseny tárgyalás útján

szüköki elintézni és hogy megrendeléseket a gazdasági tanácsnok szüköki esközölini. Közösgéj főmérnök ma beadványban reflectál a tanács határozatára. Kéri, hogy a város érdekeiben rendezje el a tanács az idén a követet javítását, ne nyargaljon formáságokon, hanem vegye figyelembe a célszerűségi szempontokat, a költségeket fedezze a jövő évi lítel terhére.

* Uj ügyvéd Nagyváradon. A nagyváradí jogászvizgály elnyőven ismert, nagyképzésű fiatal tagja, D é n e s Sándor dr. tegnap Budapesten az ügyvédi vizsgálat kiörségét elöit k e t t ő n ő sikerrel ügyvédi vizsgálatot tett.

* Kérelm a püspökből. A városbírelben most lefolyt mezőgazdasági küldetés a nagyváradí róm, kath. püspökség nagyiszábsu pavillont emelt. Nagyvárad város nében R i m l e r Károly polgármester azt a kérelmet intézte Szmrecsnányi Pál püspökből, hogy engedje át ezt a pavillont a városnak. A pavillon kertész laknak szolgálja s egy előmozdítaná az a tervet, mely a városliget szépítésére, rendezésre irányul.

* Fejelemi ügy igazgató elon. Az E l ő r e elielettel K ó v á c s János kereskedelmi iskolai igazgató antiszemita heccet, meyeikkel az iskolában botránköztatja tanítványait. Erre a híriúnke vonatkozóan az igazgató ur néhány éretlen tascékval nyilatkozatot adottot líe ellentétben ráköszömsdi az igazgatóknak. Választ most annyit köldök, hogy az iskola felügyelő bizottsága megindította K ó v á c s S. János ellen a fejelemi vizsgálatot.

* Nagyvárad és a Duna-Tisza esatorna. Budapesti tudósítónk jelenti: A Duna-Tisza esatorna jelenti ma a fővárosban anélkül volt, amelyen Nagyváradról K ó s z e g h y József és P e k á n o v i c s Imre főmérnökök vetek részt.

* Villamos színház a Korona kávéházban. Nagy közösgéj látogatója most a Szant László tér. Korona kávéházát estként, hol szobházi szöb ököpöket mutatnak be a közösgéj szórakozására. Mind az este számos művészen gyönyörökök a látogató közösgéj, hogy aki szórakozni akar, helyéit díj nélkül kellemes estét szereshet magának.

* Bihar mulatóban teljesen uj musorral rendezik minden este az orfeum előadásokat. Az újonnan szerödtetett tagok névsora a következő: Santpety Nitly olasz szubrett; Várdai névörek ének és tánc költös; Faragó Jenő szalon komikus; Paul and Öflho Braun sa a karika király; Diosy Franke magyar énekesnő; Beregi Juliska koncert énekesnő; Cirófe-Cirófe labhagy táncöltös; Carosau u. Street amerikai excentrik akrobaták. Vanuus Flonka dal énekesnő; Baróti Jenő paraest komikus és most érkezett meg Gárdonyi Mariska dalénekesnő, kik együttesen és öszösvére oly élvezetes estét teremtenek, amelyet nem gyakran lelnei az orfeumoknál tapasztalni.

LEGUJABB.

Achim nem kér kegyelmit.

Budapest, szept. 26. A napokban az a hír volt elterjedve, hogy Achim a volt csabai képviselő, kiknek mandátumát a Kuria megsemmisítette, kihallgatásra megy a királyhoz és kéri fogja a királyt, hogy változtassa meg a kuria ítéletének azt a részét, mely őt passzív és aktív választójogától egy évre felüggesztet. Achim ma megcöfolja ezt a híresztelést. Egy újságíró kérdést intézett erre nézve Achimhoz, aki ezeket mondta:

— Kihallgatás nem kértem, kegyelemem nem reflectálók. Haza megyek és megfogom az eke szarvát. Dolgozni fogok és a nép ügyének szentelem időmet.

Békéscsábáról jelentik, hogy Achim hívei szociáldemokratá jelöltet keresnek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A gyilkos asszony multja. A nagyváradí gyilkosok bírópézt tárgyalta ma folytatódólagosan az esküdtösek a hallgató közösgéj lakadalán érteklődés mellett. A mai tárgyaláson folytatták a tanu ki hallgatást. A tanu nagy része jelentéltelen vallomást tett, úgy hogy az esküdtörösg megsekkösültek mellőzge. Egyedül a vádlott O r b á n Margit testvéreinek, Orbán Lajosnak volt számba vehető vallomása. Az elnök kérdése, hogy mi volt az huga, mi elöit Balázs nélt, asszony, hajadon lány, vagy özvegy, tagadólán ínt. Hát mi? kérdi az elnök. Hát kérem megesset lány. Hogy ért ez? Talán gyermeke volt a huzának? Nem volt, bíza. Hái akkor miért mondja megesset lánynak? Csak azért kérem, mert kontyot viselt. Amiórt valaki kontyot viselt, azért még lesz belőle megesset lány. Hát kérem, bökte ki végére Orbán Lajos, a nagyváradí mulatógló helyről jött ki a Margit, mielöött Balázs János nélt a tanu kihallgatás. Ezután a törvényszék megszövegezte, az esküdtök elé kerülő kérdéseket. Nagy kérdést terjesztenek az esküdtök elé s lényegük, az hogy vajon bünösök a vádlottak, szándékos, de előre meg nem fontolt ember ölért bünöttelenek. Ma délután a vád-beszéd hangzott el, holnap a védekezésletrék és az ítéletre kerül a sor.

Klein Testvérek

női-úvat vászon árúháza

NAGYVÁRAD,

Szent-László tér, holdas templom mellett.

Őszi szövet, mosó és selyemárunkban legnagyobb választék.

Elismert legolcsóbb árak. Inyen adunk 400 korona vásárlás után egy 120 korona értékű, teljesen új varrógépet, 21 korona költségnök megterítésével; már 120 korona vásárlásnál átengedjük a gépet tulajdonjogunk fenntartásával.

Dr. Bárdos Imre

ügyvédi irodáját

Fő-utca 14. sz. (saját ház) helyezte át.

TELEFON 144. ss.

Óra-, ékszer-, arany- és látszerészeti cikkek kaphatók

Kepes Márton

műrész és ókzerész

Nagyváradon, a színház oldala mellett.

Kérem a helyes címre figyelni.

• Olcsó bevásárlási forrás. •

Xraus Jakab

cím- és cégfestő
Szacsavay-utca

ajánlja a nagyjérdemű közönség szíves figyelmébe

cím- és cégfestő

műhelyét,

mely szakban a legutóbbosabb árak, gyors és pontos kiszolgálással áll a t. megrendelők rendelkezésére.

4 Telefon: 399. 7-26

403-1900

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó ezenel közzé teszi, hogy az édesi kir. járási bíróságok 1000. évi 804.-sz. végzése következtében dr. Fülöp Béla ügyvédi által képviselt Öregy Schvitzer Józsefné nagybirtokos lakos özvegy Pallady Miklós testvérlakos ellen 40 kor, 24 Ellen s jét, erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás alkalmával felugált és 934 kor, 60 méterre becsült szobabútorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtak.

Az árverés kiadhatóság alapszáma 1900. évi szeptember hó 27 napjának délután 3 órákor tartatik meg, ahőbe a venni szándékozók oly megfigyesséssel hírvannak meg, hogy a felugált ingóságok kétségbe merült a legutóbbi igazolások becsáron alul is el fognak adni.

A szerződés határidő a hirdetésnyek a bíróság tábláján tüntetett kifüggesztést követő naptól számítatik.

Kelt Bécsben, 1900. évi szeptember hó 24-n.

Szabó Béla,
kir. bír. végrehajtó.

VERŐ ÉDE

könyvnyomdája
és papírkereskedése

NAGYVÁRAD, Kossuth-utca 12.
Telefon szám 624.

Modern iroda berendezések
111 raktára.

NYOMTATVÁNYOK
üzlésesen készítettnek.

Lapkihirdők

fix fizetéssel
felvetetnek a kiadóban.

Nyomatott Laszky Árnin könyvnyomdájában Nagyváradon.

Parket és Butor-gyár!

Van szeresem a t. érdeklődők figyelmét felhívni, hogy a Kotosvár-utca 68. sz. alatti telepen

Parket- és butor-gyárat

rendeztem be.

Felvilágosítások és árajánlatokkal a központi iroda Uri-utca 703/3. sz. a szolgál, ahová a megrendelések is intézendők.

26 Tisztelettel:
Ifj. Rimanóczy Kálmán

Hirdetmény.

Biharmegyei Takarékpénztár zálogosztálya e hó folyamán

árverést tart.

Felkötnek a záloggyé birtokosok a tárgyak rendezésére. Biharmegyei Takarékpénztár.

A hatóság, eng.

Végeladás

7 már csak
október hó 15-ig tart.

Spitzer Testvérek

üzletében.

E rövid idő alatt az árúk minden arért kiarsítottanak.

Különösen olcsók!

a női legujabb
telöltők,

a vásznak,
az összes mosó barchetek,

női ruha kelmék, férfi ingek és szőnyegek.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

értesíti a n. ér. izzólámpa körtéket tart raktáron 3, legfeljebb közönséget, hogy izzólámpa legolcsóbb árban kaphatók. — A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, homályos (matt), színes fényképező-lámpák és mindenem izzólámpa különlegességek ugyancsak kettél árban kerülnek claddra. Ugyanott kaphatók **ernst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1,5 watt fogyszással.

Ceillárok és villamos motorok eredeti gyári árak villámpák mellett kapható.

A villamos mű igazgatóságán elvállalja

villamos világitási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, villámpák kezelését hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába való munkálatait a legolcsóbb árak mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megtehető engedélyezés. — Költéségetes ingyen.

Első nagyváradai cipő- és csizmapyár

Moskovits Farkas és Társa

Ajánlja elsőrendű kézimunka

cipő- és csizma

készítményeit.

Nagyvárad, Kossuth- u. 4.

(volt rendőrség.)
11

A Fekete Sas szálloda épületének lebontása folytán

óra- ékszer- és látszer-üzletem,

óra javító műhelyem

Fő-utca, orsolya-zárda épületbe helyeztem át.

Szilágyi Géza és Társa.

Szobabeli bútorok,

Konyhaberendezések

Szacsavay-utca 33. szám alatt elköli tizedes miatt eladok.

Megtékinthetők a nap bármely szakában.

Előre!

ezútt lapban értesítem a t. közönséget, hogy 622 kalapgyártásom, angol, orosz, hazai, Póhler és Itta és ék kalap-árok gyártmányából megérkeztek

Reichardt Áruháza,
Nagyvárad, Fő-utca.

16

Apróhirdetések.

Aki mint könyvelő, segéd, munkás vagy börtény más munkájában állást keres-
Aki létezt, földet, szőlőt, szorgot, cun-
Aki balmot, bútorot vagy bőmit el akar
Aki adni, vagy árukat venni
Aki tisztult, nevelőt vagy nevelőnt,
Aki borost vagy nyelvmestert keres
Aki kereskedelmi cikkeit, ipari termé-
Aki nyeregeit vevőket keres
Aki ismereteseget akar kötni

előnyös üzleti öszekötéseket akar kötni
lakást bérebe akar venni vagy ki akar adni

olcsó pénzkölcsönözni akar felvevni
közönségi alkat valakivel valamit (nő-
süllyi vagy férjhez menni)

biztos eredményt
ér el, ha az

„ELŐRE“

apró hirdetési rovatát igénybe veszi.

Kéveset kockázhat a biztos sikert el el
Próbálja meg! mert ha csak egy kisfét
gondolkozik, okvetlenül
Tájon arra, hogy **Önök is van hír-
adása valón!**

Minden 520 szerszert behatársa csak
négy fillér.

Szegényeknek és állandókélti ingyen.
munkásoknak

Közüz zsír 5 kilos postas-csomag 5 K.
70, Kicsinyben legutá-
nyosabbán! "WJ" virelti, füstölt bus-
fűzők, **halköszörvek**, házikenyér, fűszer
árúk.

Kisúton főtt pálinka, asztali borok,
csesmege szőlő. Gyermekjátékoknak bor-
tálalható: **STEINER SÓMA**,
Nagyvárad, Nagypaer. 101

Naponta frissen érikez ízesítés
léger vireltőlők, füstöltborsok, köz-
kuszár gyári raktár: **Weisz Wilmossal**
Fővel-utca elején. Telefon 623. 110

Egy ógyes kalap stádrozó leány
zomand felvetélti Fladl Kálmán kalapüzlet-
ében. 122 sz.

Béihurut hasmenés legelőbbi gyógy-
szere a **Bartha-féle** fekete áfonya gyógy-
lör, kapható gyógyszerüzletben vagy háztu-
reszeknél vagy a **koronánál a
felkai konzervgyártól, Feika,**
Szegesen 10

Lokost keres háron szobát főrdő-
kúvával. Ajánlatok N-Telley-utca 53. sz.
S. A címre a kiadóba. 111

Butorozott anoba azonnal kiadó
Szacsavay-utca 81. szám alatt. 112

Egégágyon butorozott szep
nagy szoba külön bejáratúval, Uri-utca
elején október 1-ére kiadó.
Gim a kiadóban. 107

Lapkihirdők

ferfiak, nők és 15 éven felüli fiúk felveté-
nek az „Előre“ kiadóhivatáiban, Zsoda-
utca 32 sz. (Nagypaer) sarán.)

A hatóságilag engedélyezett

Végeladás

a Fábry Testvérek

Fő-utca, Moskovits palotában
lévő üzlethelyiségében

már csak rövid ideig tart.

Az összes árúk: kalapok, cipők,
ingek, zsebkendők, vásznak, siffo-
nok, szalagok, barchetek, beléte-
sek, csipkek, fu és leánycipők,
harisnyok, pamutok, hímzések
nagyan és kicsinyben, minden el
fo-ádhato árban eladotnak. Úveg
iroda, bolti állványok, gazberen-
dezes, több galéria, nikkel ki-
rakat állványok, áruháhozok igen
olcsón eladók.

17

18

19

Kiadja az „Előre“ hírlapkiadó vállalat.